

Najčastejšie otázky a odpovede v súvislosti so situáciou na Ukrajine z pohľadu školstva

Regionálne školstvo

A. ZARAĐOVANIE DETÍ Z UKRAJINY DO ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

1. Môžeme prijímať do škôl deti z Ukrajiny?

Deti, ktoré majú status osoby, ktorej bolo poskytnuté dočasné útočisko, žiadateľa o udelenie azylu alebo azylanta zaradí do príslušného ročníka a triedy riaditeľ školy podľa § 146 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“). Neprijímame ich rozhodnutím v správnom konaní. Školský zákon v tomto prípade nehovorí o „prijatí“ ale o „zaradení“, teda ide o zaradenie bez rozhodovania o prijatí (teda nie na základe prijímacieho konania, prijímacej skúšky v stredných školách, ...).

Pri zaradení dieťaťa podľa § 146 ods. 4 školského zákona sa riaditeľ školy riadi pokynmi uvedenými v usmernení pre riaditeľov škôl pod názvom „Pomôcka pre riaditeľov materských, základných a stredných škôl“ zverejnené na webe [minedu.sk](https://www.minedu.sk) – Situácia na Ukrajine (dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/22318.pdf> alebo <https://www.minedu.sk/data/att/22334.pdf>).

Vzhľadom na humanitárne okolnosti odporúčame, aby riaditeľ školy vo vzťahu k deťom z Ukrajiny konal bezodkladne (t. j. nie až v lehote troch mesiacov).

V prípade, ak sa takýto žiak prihlási na prijímacie konanie podaním prihlášky na strednú školu podľa § 63 školského zákona, potom je potrebné postupovať v zmysle usmernenia k prijímaciemu konaniu na stredné školy pre školský rok 2022/2023, ktoré je zverejnené na webovom sídle ministerstva školstva <https://www.minedu.sk/usmernenie-k-prijimaciemu-konaniu-na-stredne-skoly-pre-skolsky-rok-20222023/>, vrátane prijímacieho konania v štátnom, teda slovenskom jazyku.

2. Musia deti z Ukrajiny chodiť do školy na Slovensku a plniť povinnú školskú dochádzku?

Podľa § 20 ods. 5 školského zákona „*Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt (ďalej len „spádová škola“), ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.*“.

Plnenie povinnej školskej dochádzky je viazané **na trvalý pobyt v SR**.

Ak majú deti z Ukrajiny poskytnuté **dočasné útočisko ide len o druh povoleného pobytu**.

Zároveň aj v prípade, ak by tu dieťa získalo **prechodný pobyt**, stále nejde o trvalý pobyt, preto sa naňho **povinná školská dochádzka nevzťahuje**.

Ak ide o povinné predprimárne vzdelávanie, platí to isté. Podľa § 28a ods. 1 školského zákona „*Pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je predprimárne vzdelávanie povinné.*“ Teda plnenie povinného predprimárneho vzdelávania je naviazané na

plnenie povinnej školskej dochádzky, preto aj plnenie povinného predprimárneho vzdelávania sa týka detí s **trvalým pobytom v SR**.

3. Čo musia urobiť odídenci z Ukrajiny, aby mohli byť deti zaradené do procesu výučby na školách?

Odídenc z Ukrajiny by mal: 1. Požiadat' o dočasné útočisko, o azyl, doplnkovú ochranu informácie dostupné na:

a) <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=slovensko-od-1-marca-poskytuje-docasne-utocisko-obcanom-ukrajiny-a-ich-pribuznym-k-dispozicii-je-informacny-letak>

b) <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=pri-ziadosti-o-docasne-utocisko-mozno-vyuzit-elektronicky-registracny-formular>.

2. Vyhľadať školu alebo zriaďovateľa školy, prípadne príslušný regionálny úrad školskej správy v sídle každého kraja (ďalej len „RÚŠS“) v blízkosti adresy pobytu (zoznam a kontakty na RÚŠS [tu](#)).

3. Predložiť doklad preukazujúci, že má status osoby, ktorej bolo poskytnuté dočasné útočisko alebo, ktorej bol udelený azyl prípadne, že sa konanie o poskytnutie dočasného útočiska začalo alebo, že sa začalo konanie o udelenie azylu.

4. Podat' žiadosť o zaradenie dieťaťa do školy riaditeľovi školy.

5. Riaditeľ školy poskytne zákonnému zástupcovi dieťaťa tlačivo *Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa*, ([odkaz tu](#)). Následne pred zaradením do školy absolvuje dieťa vyšetrenie u všeobecného lekára pre deti a dorast, ktorý potvrdí zdravotnú spôsobilosť dieťaťa na nástup do kolektívu.

Poznámka: Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti podľa bodu 5 sa vyžaduje pre materské školy. V záujme ochrany zdravia všetkých žiakov je však veľmi žiaduce, aby potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti od všeobecného lekára pre deti a dorast mali aj žiaci – odídenci, ktorí sa zaraďujú do základných škôl alebo stredných škôl.

4. Kde môžu absolvovať maloletí zdravotnú prehliadku?

- U pediatra, v ktorého obvode sa nachádza vzdelávacia inštitúcia.
- Po dohode môže prehliadku vykonať aj iný pediater (napr. pediater známych)

Poznámka: Lekári prioritne vyšetrujú chorých pacientov. V súvislosti s uvedeným upozorňujeme, že lekár nemusí vyšetriť dieťa na účely zaradenia do školy bezodkladne.

5. Ako postupovať v prípade, keď je dieťa, maloletý bez sprievodu zákonného zástupcu (rodičov). Napríklad dieťa prišlo len v sprievode súrodenca, starých rodičov a pod.

V takomto prípade ide o dieťa ako cudzinca podľa § 146 ods. 1 písm. e) školského zákona, t. j. cudzinec, ktorý sa nachádza na území Slovenskej republiky bez sprievodu zákonného zástupcu. O dočasné útočisko v tomto prípade za dieťa žiada podľa § 30 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov súdom ustanovený opatrovník, ktorý potom môže podať aj žiadosť o zaradenie na vzdelávanie Rovnako je potrebné kontaktovať Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“), nakoľko *pre prípad* maloletých bez sprievodu – inými slovami deti, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a nachádzajú sa na území Slovenskej republiky bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohli byť zverené do osobnej starostlivosti - má Slovenská republika nastavený štandardný postup. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý sa dozvie o takomto dieťati (od hraničnej a cudzineckej polície), je povinný bezodkladne:

- podať súdu návrh na vydanie neodkladného opatrenia,
- zabezpečiť uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa a
- zabezpečiť jeho prijatie do Centra pre deti a rodinu.

V aktuálnej situácii má ÚPSVaR pripravené centrá pre deti a rodiny, ktoré sa o maloletých bez sprievodu postarajú. Viac informácií tu:

https://www.employment.gov.sk/files/sk/uvodna-stranka/informacie-odidencov-z-ukrajiny/zakladne-informacie_pomoc-detom-z-ukrajiny_sk.pdf

6. Do ktorého ročníka ZŠ, SŠ sa zaraďuje dieťa z Ukrajiny? Ako postupovať?

Ak má dôjsť k zaradeniu podľa § 146 ods. 4 školského zákona, riaditeľ školy má postupovať nasledovne:

1. nechať si predložiť od zákonného zástupcu dieťaťa doklad preukazujúci, že začalo konanie o poskytnutie dočasného útočiska alebo konanie o udelenie azylu (stačí, ak polícia rodič oznámi, že chce azyl alebo dočasné útočisko) resp. doklad o poskytnutí dočasného útočiska alebo doklad o udelení azylu.
2. zistiť úroveň doterajšieho vzdelania a ovládania štátneho jazyka,
3. zaradiť do príslušného ročníka a triedy vydaním písomného dokladu o zaradení dieťaťa.

Školský zákon ustanovuje, že z dôvodu nedostatočného ovládania štátneho jazyka možno dieťa podmienene zaradiť do príslušného ročníka podľa veku, pričom podmienene zaradenie nemá časové obmedzenie. Viac informácií tu:

<https://www.minedu.sk/data/att/22334.pdf>.

Bližšie informácie o vzdelávacom systéme Ukrajiny a zaraďovaní do ročníkov sú dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/22496.pdf>

7. Ako má riaditeľ postupovať, ak je kapacita tried nepostačujúca a má záujem prijať žiakov a vytvoriť nové triedy?

Riaditeľ je povinný dieťa zaradiť, avšak zároveň musí rešpektovať najvyššie počty v triede a zároveň aj „prevádzkovú kapacitu“ uvedenú v prevádzkovom poriadku.

Zaradiť dieťa z Ukrajiny do ZŠ alebo SŠ môže riaditeľ odmietnuť len v prípade nedostačujúcej kapacity, ak príslušný RÚVZ nesúhlasí s jej navýšením.

Školský zákon upravuje aj najvyšší počet žiakov v triedach materskej školy, v triedach základnej školy a v triedach strednej školy.

Ak sú splnené požiadavky upravené osobitnými predpismi (napr. Zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov) najvyšší počet detí a žiakov v triede sa môže zvýšiť o troch žiakov. Dôvody, pre ktoré je možné navýšiť počet žiakov v triedach

- základných škôl sú taxatívne uvedené v § 29 ods. 13 školského zákona.
- stredných škôl sú taxatívne uvedené v § 33 ods. 2 školského zákona.

V prípade potreby zriadenia ďalšej triedy z dôvodu prijatia detí z vojnovnej oblasti, je potrebné kontaktovať príslušný regionálny úrad školskej správy. Kontakty dostupné na:

<https://www.minedu.sk/kontaktne-osoby-na-russ-k-situacii-na-ukrajine/>

8. Ako treba postupovať, ak sú v rámci obce, mesta kapacity školy už naplnené?

V tomto prípade je potrebné kontaktovať príslušný regionálny úrad školskej správy. Kontakty dostupné na: <https://www.minedu.sk/kontaktne-osoby-na-russ-k-situacii-na-ukrajine/>

9. Ako zarad'ovat' zdravotne znevýhodnené deti z Ukrajiny do procesu výučby?

Škola, do ktorej má zákonný zástupca záujem zaradiť zdravotne znevýhodnené dieťa a zákonný zástupca dieťaťa osloví príslušné zariadenie poradenstva a prevencie CPPPaP alebo ŠCPaP bude postupovať podľa odporúčaní tohto zariadenia.

10. Ako majú školy zaevidovat' zaradeného žiaka? RIS, školský informačný systém, katalógový list žiaka?

. V rámci aktualizáčnej dávky sa zašle každé dieťa a žiak, ktorý bol zaradený na vzdelávanie. Škola vyplní údaje o DŽP rovnako, ako pri deťoch a žiakoch riadne prijatých na vzdelávanie. Pri odídencoch sa navyše vyplňa atribút Typ utečenca.

Odídencom sa rozumie DŽP, ktorý bol zaradený do školy po vypuknutí vojenského konfliktu na Ukrajine po 24. februári 2022.

Pre zaradenie musí byť DŽP registrovaný minimálne ako odídenec. Škola vypisuje zadané údaje, ako sú v Potvrdení o tolerovanom pobyte. Škola zadáva slovenský prepis mena DŽP tak, ako je v predloženom doklade. Pri atribúte Typ utečenca škola vyberie jednu z možností: „Odídenec - dočasné útočisko / žiadateľ o azyl / azylant“ – v systéme ASC agenda uvádzajú ako príznak a v systéme eŠkola v poznámke. V aprílovom zbere údajov do RIS budú tieto údaje už súčasťou aktualizáčnej dávky. Pri zadávaní zaradených žiakov sa jednotlivé atribúty v školských informačných systémoch vyplňajú podľa skutočnosti, rovnako ako pri riadne prijatých žiakoch.

11. Plánuje sa otvorenie škôl v ukrajinskom jazyku?

Ministerstvo školstva monitoruje situáciu a v spolupráci so školami a regionálnymi úradmi školskej správy sa pripravujú jazykové kurzy slovenského jazyka, aby sa deti z Ukrajiny mohli čo najskôr vzdelávať v štátnom jazyku.

B. ADAPTÁCIA A PREKONANIE JAZYKOVEJ BARIÉRY DIEŤAŤA Z UKRAJINY

V ŠKOLÁCH V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

A UKONČOVANIE VZDELANIA

12. Ako má škola prvé dni začať so začlenením dieťaťa z Ukrajiny, ktoré nerozumie po slovensky?

Škola, zamestnanci školy a najmä triedny učiteľ by mali príchodu nového žiaka venovať náležitú pozornosť. Dôležitá je spolupráca všetkých pedagogických a odborných zamestnancov školy, ale aj príprava triedneho kolektívu. Zmena je pre žiaka veľkou psychickou záťažou. Odchod z krajiny, kde dovtedy vyrastal, znamená odtrhnutie sa od všetkého, čo poznal a je veľmi často sprevádzaný tzv. kultúrnym šokom.

Všetky materiály spolu s metodickými usmerneniami, návodmi, v niektorých prípadoch aj v ukrajinskom jazyku, ktoré pripravili jednotlivé priamo riadené organizácie ministerstva školstva, sú uvedené na stránke ministerstva školstva, vo vytvorenej zložke „Situácia na Ukrajine“:

<https://www.minedu.sk/podporne-materialy-a-webinare-k-aktualnej-situacii-na-ukrajine/>

Zároveň boli spustené telefónne linky v ukrajinskom jazyku a zriadená emailová adresa ukrajina@minedu.sk.

Pre školy máme k dispozícii 62 intervenčných tímov, v každom kraji je ich minimálne 7.

- V intervenčných tímoch sú skupiny 3 až 8 odborníkov.
- Sú to psychológovia, špeciálni pedagógovia, ktorí majú skúsenosti s krízovou intervenciou.
- Dokážu pomôcť učiteľom či deťom, pomôcť so socializačnými a adaptačnými aktivitami pre deti, či pomôcť priamo deťom, ktorých vojna poznačila.
- K dispozícii je aj zoznam ukrajinsky hovoriacich odborníkov, ktorí sú jednotlivým tímom k dispozícii.

13. Čo robiť v prípade, ak vyučujúci nebude brať do úvahy adaptačné obdobie v súvislosti so situáciou na Ukrajine - dá sa s tým niečo robiť?

Všetky deti, žiaci, zamestnanci rôznym spôsobom prežívajú ťažké situácie, ktoré nastali na Ukrajine a dotkli sa nás všetkých. Ministerstvo školstva vydalo k tomu metodické usmernenie „Podpora žiakov spojená s vojnou na Ukrajine“, dostupné na:

<https://www.minedu.sk/data/att/22318.pdf>

V ňom je uvedená potreba adaptačného obdobia pre dotknutých v súvislosti s touto situáciou. Ak nie je toto dodržiavané, odporúčame nasledovné:

- ak ide o žiaka - osloviť triedneho učiteľa a odborného zamestnanca, ak je v škole, s tým, že sa nedodržiavajú odporúčania a môže to mať veľmi zlý vplyv na žiaka,
- ak ide o rodiča - môže osloviť triedneho učiteľa, odborného zamestnanca alebo riaditeľa školy s touto problematikou,
- ak je situácia kritická a škola adaptačné obdobie dlhodobo nerealizuje, v krízových situáciách tohto roka, treba kontaktovať CPPP a alebo Školskú štátnu inšpekciu.

14. Zvažujete nejakým spôsobom zabezpečiť kurz slovenského jazyka osobitne pre túto cieľovú skupinu (žiacov, dospelých v rámci prípravy na integráciu)?

Podľa § 146 ods. 3 školského zákona „(3) Pre deti cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú základné a rozširujúce jazykové kurzy štátneho jazyka.“

Tieto jazykové kurzy organizačne a finančne zabezpečuje príslušný regionálny úrad školskej správy v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy podľa § 10 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z. Bližšie informácie na: <https://www.minedu.sk/jazykovy-kurz-pre-deti-cudzincov/> a vzťahujú sa na deti zaradené alebo prijaté na vzdelávanie.

Škola postupuje nasledovne:

V prípade potreby žiaka zabezpečí:

- Riaditeľ školy určí pedagogického zamestnanca školy na realizáciu jazykového kurzu slovenského jazyka. Jazykový kurz môže byť základný a rozširujúci. Vzdelávanie v kurze prebieha podľa učebného plánu, ktorý sa počas jazykového kurzu plní.
- Zároveň riaditeľ školy oznámi realizáciu kurzu príslušnému regionálnemu úradu školskej správy a požiada ho o finančné prostriedky. Jazykové kurzy detí cudzincov sa potom financujú prostredníctvom dohodovacieho konania na základe žiadosti zriaďovateľa. Viac informácií na: <https://www.minedu.sk/data/att/22334.pdf>

Štátny pedagogický ústav (ďalej len “ŠPÚ”) pripravil množstvo materiálov, ktoré sa týkajú vzdelávania detí cudzincov. Na webovom sídle ŠPÚ sú v záložke **Vzdelávanie detí cudzincov** rôzne užitočné materiály, dostupné na: <https://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavanie-deti-cudzincov/>.

15. Kto môže zabezpečiť jazykový kurz pre deti cudzincov? Musí to byť kmeňový zamestnanec alebo môžeme prijať zamestnanca na dohodu? Ako vypočítať osobné náklady za zamestnanca na zabezpečenie jazykového kurzu pre deti cudzincov? Môže pre školu jazykový kurz pre deti cudzincov organizovať aj jazyková škola?

Jazykový kurz pre deti cudzincov môže zabezpečiť:

1. Kmeňový zamestnanec školy.

Do nákladov, ktoré sa budú uplatňovať v dohodovacom konaní na jazykový kurz pre deti cudzincov započíta škola jeho priemernú hodinovú mzdu alebo ak to bude hodina práce nadčas, tak hodinovú mzdu vypočítanú vrátane príplatku za nadčasy spolu s odvodmi.

2. Osoba zamestnaná na dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru.

Ak jazykový kurz pre deti cudzincov bude zabezpečovať človek, ktorý nie je kmeňovým zamestnancom školy, zamestnávateľ s ním uzatvorí dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru a do nákladov, ktoré sa budú uplatňovať v dohodovacom konaní si škola uplatní priemernú hodinovú mzdu, ktorá je uvedená v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, vrátane odvodov.

3. Ak si škola zabezpečí jazykový kurz pre deti cudzincov dodávateľsky.

Jazykový kurz pre deti cudzincov môže škola zabezpečiť aj dodávateľsky, to znamená, že službu si škola objedná v jazykovej škole, s ktorou sa dohodnete na hodinovej sadzbe. Jazyková škola službu vyfakturuje a škola si požiadavku uplatní v dohodovacom konaní ako priemerný náklad na 1 odučenú hodinu * počet odučených hodín.

16. Deti z Ukrajiny hovoria iným jazykom, bariéra je aj v písaní, keďže píšou cyrilikou. Existujú pre školy učebnice v ukrajínčine, ktoré môžu školy pre tieto deti využívať?

V súčasnosti sú schválené učebnice ukrajinského jazyka a literatúry, ktoré využívajú najmä školy s vyučovacím jazykom ukrajinským a vyučovaním ukrajinského jazyka. Učebnice pre ostatné vyučovacie predmety v súčasnosti nie sú v prekladoch do ukrajinského jazyka.

ŠPÚ v týchto dňoch pripravuje a postupne zverejňuje na svojej webovej stránke www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavanie-deti-cudzincov/ metodické materiály a prekladový slovník základných pojmov pre základné školy aj v ukrajinskom jazyku.

Prekladový slovník tvorí reprezentatívny výber štandardizovaných pojmov zo vzdelávacích štandardov (obsahový štandard) jednotlivých vyučovacích predmetov ZŠ:

- Jazyk a komunikácia – slovenský jazyk a literatúra,
- Matematika a práca s informáciami – matematika, informatika,
- Človek a príroda – prvouka, prírodoveda, biológia, fyzika, chémia,
- Človek a spoločnosť – vlastiveda, geografia, dejepis, občianska náuka.

Slovník je pomôckou nielen pre žiakov-cudzincov navštevujúcich základnú školu v Slovenskej republike, pedagogických zamestnancov základných škôl a rodičov/zákonných zástupcov žiaka-cudzince, ale aj pre žiakov.

Súčasťou prekladového slovníka bude aj obrazová príloha a tematický slovník k jednotlivým predmetom, ktoré ŠPÚ zverejní v najbližších dňoch.

Aktuálne ŠPÚ pracuje aj na učebnici slovenského jazyka ako cudzieho jazyka pre žiakov od 6 do 15 rokov a pracovnom zošite slovenského jazyka ako cudzieho jazyka pre materské školy.

17. Je možné zaradiť žiaka do 9. ročníka ? Ako prechádza žiak zaradený do 9. ročníka na strednú školu ?

Do príslušného ročníka sú zaradovaní žiaci do základných škôl ako aj do zodpovedajúcich ročníkov príslušných študijných odborov alebo učebných odborov na stredných školách.

O zaradení žiaka do príslušného ročníka (čo platí aj pre 9. ročník ZŠ) rozhoduje riaditeľ školy po zistení:

- úrovne doterajšieho vzdelania dieťaťa a
- úrovne ovládania štátneho jazyka dieťaťa.

Ak si žiak zaradený do 9. ročníka základnej školy podal prihlášku na strednú školu (v prvom kole alebo druhom kole), postupuje sa štandardne podľa usmernenia k prijímaciemu konaniu na stredné školy pre školský rok 2022/2023, ktoré je zverejnené na webovom sídle <https://www.minedu.sk/usmernenie-k-prijimaciemu-konaniu-na-stredne-skoly-pre-skolsky-rok-20222023/>.

Ak si žiak zaradený do 9. ročníka základnej školy nepodal prihlášku na vzdelávanie v strednej škole z rôznych objektívnych dôvodov alebo nebol na štúdium prijatý, bude sa postupovať podľa § 71 ods. 3 školského zákona „Žiakom, ktorí neboli ani po termíne prijímacej skúšky podľa § 66 ods. 6 prijatí na štúdium v žiadnej strednej škole, a žiakom, ktorí si po úspešnom skončení deviateho ročníka základnej školy alebo základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nepodali prihlášku na štúdium do strednej školy a nemajú splnenú povinnú školskú dochádzku, príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve zabezpečí po prerokovaní so zákonným zástupcom žiaka, s príslušným riaditeľom strednej školy a jeho zriaďovateľom plnenie povinnej školskej dochádzky v strednej škole.“

Pri prechode žiaka zo statusom azylanta alebo odídencu zaradeného do 9. ročníka ZŠ na strednú školu sa postupuje podľa Usmernenia k vzdelávaniu žiakov z Ukrajiny v prvom ročníku v stredných školách pre školský rok 2022/2023 <https://ukrajina.minedu.sk/data/att/22902.pdf>.

18. Bude možná maturita pre Ukrajincov na Slovensku?

Vzhľadom na neuzavretý proces príchodu odídcov z Ukrajiny, ako aj vzhľadom na počet záujemcov o dodatočné absolvovanie maturitnej skúšky, či skutočnosť, že nie je naplnená zákonná povinnosť podľa § 75 ods. 1 školského zákona, t. j., že žiak posledného ročníka príslušného vzdelávacieho programu študijného odboru v strednej škole alebo štvrtého ročníka vzdelávacieho programu šesťročného študijného odboru v konzervatóriu mal do 30. septembra 2021 písomne oznámiť riaditeľovi školy alebo poverenému pedagogickému zamestnancovi predmety, ktoré si na maturitnú skúšku v školskom roku 2021/2022 zvolil, **forma** maturitnej skúšky pre odídcov z Ukrajiny je v **štádiu riešenia**.

Túto otázku riešime so ZIPPO (Zakarpatský inštitút postgraduálneho vzdelávania pedagógov) aj s ukrajinským ministerstvom školstva. Keďže maturanti z Ukrajiny nemôžu vzhľadom na jazykovú bariéru maturovať u nás, do úvahy pripadá zatiaľ online maturita v spojení s ich kmeňovou školou na Ukrajine.

V prípade maturantov, ktorí v rámci ukrajinského vzdelávacieho systému tento rok končia štúdium na strednej škole a majú záujem o získanie ukrajinskej maturity, je potrebné, aby sa spojili so školou, kde následne dostanú všetky potrebné informácie. Je potrebné spojiť sa so svojou školou na Ukrajine, ktorú žiak navštevoval, ak škola organizuje dištančné vzdelávanie alebo obrátiť sa na Medzinárodnú ukrajinskú školu so žiadosťou o prijatie na externé štúdium. Potrebné informácie sú k dispozícii na webovej stránke školy - <https://uis.org.ua/>.

Viac informácií - <https://www.minedu.sk/data/att/22807.pdf>

V prípade záujmu o maturitnú skúšku v šk. roku 2022/2023 zaradených žiakov do slovenského vzdelávacieho systému v šk. roku 2021/2022, zákonný zástupca žiaka, alebo plnoletý žiak sa prihlási na maturitnú skúšku štandardne podľa § 75 ods. 1 školského zákona.

V prípade záujmu o ukončenie štúdia v šk. roku 2022/2023 na Ukrajine, je potrebné sa spojiť so svojou školou na Ukrajine, ktorú žiak/študent navštevoval, alebo obrátiť sa na Medzinárodnú ukrajinskú školu.

C. FINANCOVANIE V SÚVISLOSTI SO ZARAĐOVANÍM DETÍ Z UKRAJINY DO ŠKÔL V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A INÉ ORGANIZAČNÉ OTÁZKY

19. Kedy a ako sa premietne príchod dieťaťa cudzinca do financovania školy?

Ak z dôvodu prijatia nových žiakov bude potrebné navýšiť osobné alebo prevádzkové náklady školy, uvedené bude riešené prostredníctvom dohodovacieho konania podľa § 8c zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Bližšie informácie na: <https://www.minedu.sk/dohodovacie-konanie-ukrajina/>

V súvislosti s tým, že školám môžu vzniknúť ďalšie náklady so vzdelávaním žiakov z Ukrajiny MŠVVaŠ SR automaticky pošle jednorazovo 200 eur na každého žiaka z Ukrajiny na ZŠ a SŠ. Príspevok je určený na zvýšené náklady, ktoré škole vzniknú, napríklad - školské potreby pre žiakov alebo cestovné pre žiakov, resp. iné náklady.

20. Akým spôsobom sa budú financovať kurzy slovenského jazyka?

Na webe MŠVVaŠ SR v časti „*normatívne financovanie - dohodovacie konanie 2022*“ nájdete školy pokyny k financovaniu jazykových kurzov: <https://www.minedu.sk/jazykovy-kurz-pre-deti-cudzincov>

- RÚŠS budú každý mesiac predkladať žiadosti o financie na jazykové kurzy pre školy a zriaďovateľov vo svojej pôsobnosti.
- Náklady na kurzy slovenčiny pre deti z Ukrajiny sme pripravení školám vykryť.

21. Majú nárok deti Ukrajincov na obedy zadarmo?

Ak deti utečencov z Ukrajiny budú navštevovať materskú školu alebo základnú školu na území SR, je možné po splnení podmienok poskytnúť na takéto deti dotácie na podporu stravovacích návykov (t. j. ak sa dieťa zúčastní výchovno-vzdelávacieho procesu v MŠ alebo vyučovania v ZŠ, odoberie stravu a patrí do niektorej z oprávnených skupín detí).

Viac podrobností tu:

https://www.upsvr.gov.sk/ba/aktualne-oznamy/uzitocne-informacie-pre-obcanov-ukrajiny-korisna-informacia-dla-gromadan-ukraini-useful-information-for-citizens-of-ukraine.html?page_id=1160080

22. Okrem nákladov na nákup potravín majú mestá VZN schválený príspevok zákonného zástupcu na režijné náklady. Kto bude uhrádzať tento príspevok?

Ak ide o osobu z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, na základe žiadosti plnoletej osoby, alebo žiadosti zákonného zástupcu neplnoletej osoby sa neuhrádza

- príspevok v materskej škole
- príspevok v základnej umeleckej škole
- školné a zápisné v jazykovej škole
- príspevok v školskom klube detí

- príspevok v centre voľného času
- príspevok v školskom internáte
- príspevky v školskej jedálni (na čiastočnú úhradu nákladov aj na režijné náklady)

Ďalšie podmienky úplného odpustenia príspevku, resp. podmienky zníženia nad rámec zákona sú vecou určenia zriaďovateľom (obec a samosprávny kraj ich určujú všeobecne záväzným nariadením).

23. Je možné poskytnúť finančné prostriedky na "dopravné"?

Príspevok na dopravu sa poskytuje v súlade s § 4aa zákona č. 597/2003 Z. z..

Škola, ktorú žiak navštevuje, mesačne uhrádza jeho zákonnému zástupcovi cestovné náklady na dopravu takého žiaka **z obce jeho trvalého pobytu** do školy a späť vo výške najnižšieho žiackeho zľavneného cestovného v pravidelnej autobusovej doprave, ak zriaďovateľ nezabezpečí dopravu takého dieťaťa inak. Zákonný zástupca žiaka základnej školy má právo na úhradu cestovných nákladov na dopravu žiaka z obce jeho trvalého pobytu do základnej školy v spoločnom školskom obvode, v ktorej žiak plní povinnú školskú dochádzku, a späť, ak obec, v **ktorej má žiak trvalý pobyt**, na účel zabezpečenia plnenia povinnej školskej dochádzky **nezriadi základnú školu**.

Z uvedeného vyplýva, že príspevok na dopravu je viazaný na **trvalý pobyt žiaka** a tak sa **nemôže** poskytovať príspevok na dopravu deťom utečencov z Ukrajiny **podľa § 4aa zákona č. 597/2003 Z. z.**

Odporúčame, aby sa zriaďovatelia škôl obrátili v súvislosti s cestovaním detí utečencov z Ukrajiny do školy a späť na jednotlivých dopravcov a požiadali ich o zabezpečenie bezplatnej prepravy týchto žiakov v čase mimoriadnej situácie.

24. Komu môže poskytovať MŠVVaŠ SR antigénové testy?

MŠVVaŠ SR prostredníctvom RÚŠS poskytuje antigénové testy žiakom, ktorí chodia do škôl. Dospelým osobám (napr. ubytovaným na internáte) MŠVVaŠ SR antigénové testy neposkytuje.

25. Je možné poskytnúť finančné prostriedky na školu v prírode pre žiaka z Ukrajiny?

Žiak z Ukrajiny sa môže zúčastniť školy v prírode. Ak sa žiak z Ukrajiny zaradený do základnej školy zúčastní školy prírody, základná škola prostredníctvom svojho zriaďovateľa a príslušného regionálneho úradu školskej správy zahrnie tohto žiaka do žiadosti o príspevok na školu v prírode. Podrobnosti o poskytovaní príspevku sú zverejnené na webovej stránke ministerstva: <https://www.minedu.sk/29745-sk/rok-2022/>.